

**POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE**

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 20/6087
Vår ref.: 21/01561-1
Dato: 8. april 2021

Høringssvar til JDs "Taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt. En veileder"

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) viser til høringsbrev av 15. februar 2021 i forbindelse med utkast til veileder innen emnene taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt.

PST har gjennomgått veilederen og ser dette initiativet som et verdifullt tiltak for å heve kompetansen på de rettsspørsmålene som veilederen omhandler, og derved bedre samarbeidet mellom offentlige etater. Som det fremgår nedenfor skulle PST ønske seg at veilederen i større grad bidro til å tydeliggjøre forvaltningens adgang til å dele informasjon med PST.

I Stortingsmelding nr. 21 (2012-2013) Terrorberedskap pkt. 6.5.1 (Forvaltningens taushetsplikt overfor PST) skrev departementet til Stortinget at forvaltningens taushetsplikt ville bli gjennomgått «for å identifisere og vurdere lovmessige hindre for hensiktsmessig informasjonsutveksling mellom forvaltningsorgan og PST». I «Evaluering av politiets og PSTs håndtering av terrorhendelsen i Bærum 10. august 2019» anbefaler utvalget bl.a. tettere samarbeid og mer informasjonsdeling på tvers av offentlige etater og myndigheter. Utvalget peker på at andelen personer som er involvert i voldelig ekstremisme med utfordringer knyttet til oppvekst, skolegang og mental helse betydelig i Norge. Utvalget anbefalte derfor at hjemmelsgrunnlaget for taushetsplikt og informasjonsutveksling mellom politi, og kommunale/offentlige etater revideres for å etablere tydelige felles retningslinjer for hvilken informasjon som kan deles, når og av hvem.

PST etterlyser på denne bakgrunn at departementet i utkastet til veileder til forvaltningen og innenfor rammen av gjeldende rett, kommentere særskilt forvaltningens adgang til å utveksle informasjon med PST.

PST vil peke på noen problemstillinger knyttet til vårt ansvarsområde som med fordel kan berøres.

PST sitt samfunnsoppdrag er å beskytte landet mot de mest alvorlige truslene. Våre oppgaver fremgår av politiloven § 17 b og c, herunder vern av Norges selvstendighet og andre grunnleggende nasjonale interesser samt forebygging, avverging og

straffeforfølgning av terrorhandlinger, jf. straffelovens kap. 17 og 18. Strafferammene for de mest alvorlige handlingene er fengsel inntil 21 og 30 år.

Avvergingsplikten i straffelovens § 196 omfatter en rekke av bestemmelsene i straffelovens kap. 17 og 18. Likevel er disse bestemmelsene ikke kommentert særskilt i veilederen. All den tid veilederen kommenterer avvergingsplikt og varslingsplikt for mindre alvorlige handlinger, f. eks. dyrevelferdsloven (pkt. 2.6), er PST av den oppfatning at veilederen bør finne plass til å tydeliggjøre adgangen til informasjonsutveksling tilknyttet de mest alvorlige truslene mot landets sikkerhet. PST foreslår på denne bakgrunn at straffelovens kap. 17 og 18 kommenteres særskilt i forhold til avvergingsplikten i straffelovens § 196, jf. veilederens pkt. 2.2.1.

Offentlige organer tilknyttet oppvekst, skole, mental helse (og toll) er sentrale kilder til informasjon for PST. PST ber departementet tydeliggjøre rekkevidden av helsepersonellovens § 23 nr. 4 opp mot de mest alvorlige straffbare handlingene i straffeloven, herunder straffeloven kap. 17 og 18. Helsepersonellovens § 23 nr. 4 gir helsepersonell hjemmel til å dele informasjon som ellers er taushetsbelagt, i tilfeller når tungtveiende private eller offentlige interesser gjør det rettmessig å gi slik informasjon videre. Det er ønskelig at departementet benytter veilederen til å bringe større klarhet i hvilket handlingsrom helsepersonell har til å dele informasjon med PST innenfor rammen av denne bestemmelsen.

Ett praktisk eksempel på informasjon som berører tungtveiende offentlige interesser og som for PST kan være kritisk i arbeidet med å forebygge og avverge terror, er informasjon om ungdom som er i ferd med å bli radikalisert. Både helsepersonell, ansatte på skoler og i barnevernet er i posisjon til å fange opp denne typen informasjon på et tidlig stadium. Siden avvergingsplikten i straffeloven (§ 196) først inntreffer når det fremstår som «sikkert eller mest sannsynlig» at lovbruddet er eller vil bli begått, er det svært viktig at mulighetsrommet som ligger innenfor dagens forvaltningslov og særlovgivning tydeliggjøres og utnyttes. Vi ber på denne bakgrunn departementet kommentere hvilket handlingsrom barneverntjenesteloven og lovverket som gjelder for opplæring/skole til å dele informasjon med PST.

Spesielt ber vi departementet kommentere hvilken adgang forvaltningen har til å dele informasjon med PST med hjemmel i forvaltningslovens § 13b nr. 5 (avgiverorganenes interesse å dele informasjon). Å identifisere sammenfallende interesser i de respektive særlovene vil bidra til å oppfylle forventningene som er skapt i Stortingsmeldingen og anbefalingene fra Evalueringsutvalget etter terroraksjonen i Bærum.

Hans Sverre Sjøvold